

६) काढणी व काढणी पश्चात तंत्रज्ञान व्यवस्थापन

कापूस वेचणी, साठवण, प्रतवारी व विक्री

■ कापूस वेचणी

१. ३० ते ४० बोडे फुटल्यावर पाणी देणे बंद करावे.
२. कापूस वेचणी सकाळच्या वेळी करावी.
३. वेचणी करतांना रोगग्रस्त, कवडी, पिवळसर कापूस वेगळा वेचावा.
४. नंतरच्या वेचण्या १५-२० दिवसांच्या अंतराने कराव्यात.
५. पूर्ण पीपकव व पूर्ण उमललेल्या बोडातीलच कापूस वेचावा.
६. वेचणी करतांना प्लास्टीक गोण्यांचा वापर करू नये.

■ कापूस साठवण

१. कापूसाला बांधावरील गवत व काडीकचरा लागणार नाही याची काळजी घ्यावी.
२. वेचणीनंतर २ ते ३ दिवस कापूस वाळवावा.
३. प्रत्येक वेचणीचा कापूस वेगळा व जातवार साठवावा.
४. साठवणुक स्वच्छ व मोकळ्या जागी करावी.
५. धुळ, धुर, उंदीर यापासून कापूसाचे संरक्षण करावे.

■ कापूस विक्री

१. प्रत्येक वेचणीचा कापूस वेगळा व जातवार विक्रीसाठी न्यावा.
२. ओलसर कापूस विक्रीसाठी नेऊ नये.
३. कापूस विक्रीसाठी नेतांना त्यावर पाणी मारू नये.
४. शेवटच्या वेचणीचा कापूस वेगळा व सर्वात शेवटी वेगळा विक्रीसाठी न्यावा.

■ कपाशीचे महत्वाचे तंतुगुधर्म

१. तंतुची लांबी २. रंग ३. मायक्रोनेअर
४. तंतूशक्ती ५. पक्कता. ६. काडीकचऱ्याचे प्रमाण

■ कपाशीचे तंतुगुणधर्मानुसार वर्गीकरण (२.५ % स्पॅन लेन्थ (मी.मी.)

- आखूड 'ब' - २० मि.मि. आणि त्यापेक्षा कमी
आखूड 'अ' - २०.५ मि.मि. ते २४.५ मि.मि.
मध्यम - २५मि.मि. ते २९ मि.मि.
लांब - २९.५ मि.मि. ते ३२.५मि.मि.
अति लांब - ३३ मि.मि.आणि त्यापेक्षा जास्त

अर्बोयिम वाणांचे तंतु गुणधर्म

वाण/संकर Variety/ Hybrid	रुईचा उतारा Ginning (%)	२.५% तंतुची लांबी (मि.मी.) 2.5 span length (mm)	मायक्रोनेअर Micronaire	तंतु शक्ती 1/8" gauge tenacity (g / tex)
वाय-१	३५-३६	२०-२२	१.८-५.२	१८-१९
ए.के.एच.-४	३६-३८	२२-२४	५.०-५.५	२०-२१
पी.ए.-४०२	३५-३६	२५-२७	४.०-४.५	१९-२०
स्वदेशी-५	४०-४२	२०-२१	५.५-५.७	२१-२२
चमत्कार-२२२	३८-३९	२०-२१	५.५-५.८	१९-२०
चमत्कार-२२३	३८-३९	२०-२१	५.५-५.८	२०-२१

हिरसुटम वाणांचे तंतु गुणधर्म

वाण/संकर Variety/ Hybrid	रुईचा उतारा Ginning (%)	२.५% तंतुची लांबी (मि.मी.) 2.5 span length (mm)	मायक्रोनेअर Micronaire	तंतु शक्ती 1/8" gauge tenacity (g/tex)
एन.आर. ए.-५१६६	३४-३५	२७-२८	३.६-४.०	२०-२२
एल.आर.के.-५१६	३४-३५	२६-२७	३.६-४.०	१९-२१
ए.के.एच.-०८१	३५-३६	२५-२६	३.८-४.२	१८-२०
रजत	३५-३६	२५-२६	३.८-४.२	१८-२०
नांदेड -४४	३४-३५	२४-२५	३.६-४.०	१९-२१
पी.के.व्ही. एच.-२	३४-३५	२४-२५	३.४-३.६	१९-२१
अंकुर -६५१	३५-३६	२७-२८	३.६-३.८	२२-२३
अंकुर -०९	३४-३५	२७-२८	३.६-४.०	२०-२२
बन्नी	३४-३५	२६-२७	३.६-४.०	१९-२१
मारुती -९६३२	३५-३६	२५-२६	३.८-४.२	१८-२०
ब्रम्हा	३४-३५	२९-३१	३.४-३.६	२२-२४
राशी -२	३५-३६	२८-२९	३.४-३.६	२२-२३
महिको -१६२	३५-३६	२३-२४	३.८-४.२	२१-२२
मल्लिका	३६-३७	३०-३१	३.४-३.६	२२-२३
महिको- ६३०१	३३-३४	२६-२७	३.६-३.८	२२-२४

जला सगे मृदा जाई । सुपीकता नष्ट होई ॥ जल अडवा ठायी ठायी । उत्पन्नामध्ये वाढ होई ॥ ३५